

DRAPAC SIĘ (28) *vb impf*

się (7), sie (21).

W inf: drap- (5), drąp- (4); drap- *RejAp, BudBib, SkarJedn*; drąp- *RejPos*; drap- : drąp- *CzechEp* (2 : 3). *W pozostałych formach:* drąp- (11), drap- (5); drąp- *Murm, BielKom, RejZwierc, RejZwierc* (2), *Calep*; drap- *Mącz* (3); drąp- : drap- *RejWiz* (5 : 2); *drugie a jasne*.

inf drapać się (11). *praes 1 sg* drąpię się (2). *3 sg* drąpie się (5). *1 pl* drąpi(e)my się (1). *2 pl* drąpi(e)cie się (1). *3 pl* drąpią się (3), drąpiją się (1); drąpią się *RejZwierc*; drąpiją się : drąpiją się *RejWiz* (2 : 1). *praet 3 pl m an* drąpali się (1). *fut 3 sg m* będzie się drapać (1). *part praes act* drąpiąc się (2).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

1. *Skrobać, trzeć, szorować siebie samego czymś ostrym, (szczególnie paznokciami), ocierać się, czochrać się (przeważnie ze znaczeniem strony zwrotnej); fricare Calep, Cn; perfricare, perpruriscere Mącz; sculpturare Calep; circumfricare, defricare, dstringere, scabere, scalpere, scarificare Cn (15) : Pruriginosus, Który iye drapye. Murm 72; Perprurisco, Bárzo iie drąpię/ pełny yeftem świerzbu. Mącz 332c; Caput sinistra manu perfricans, Drąpiąc iie álbo rwąc iie zá łep. Mącz 136d, 209b; á iielli iie pomścić nie może [gniewliwy]/ tedy álbo iie drapie/ álbo s ízalonego łbá włofy íkubie. RejZwierc 75v; Frico – Oczieram iie prąpie [!] iie. Calep 435a, 950b.*

drapać się w co (4): A ták nie toć ieft modlitwá mruczeń poniewolnie á w łeb iie drapać *RejPos* 214. *Cf drapać się w co czym; »w łeb się drapać«.*

drapać się w co czym (1): Więć iie pod íkrzydło dłubie [*wrona, sroka*]/ á w nos drapie nogą *RejWiz* 55.

Zwroty: »w łeb, po łbu się drapać« = *mieć zmartwienie, kłopot [szyk zmienny]* (3 : 1): Ten płącze á ow ípiewa/ drugi iie w łeb drapie/ Ten pod namiotkiem lega *BielKom* Bv, Pan pociąga wędzonki á po łbu iie drapie. *RejWiz* 13, 92v; *RejPos* 214.

»wzajem by w łazni społu się drapać« = *pomagać sobie wzajemnie* (1): Gdy pieniędzy do íkrzynki pełno nákládziecie [o *odpustach*]/ Iuż grzechom odpufzczenie pewnie wnet weźmiecie. A ták w zaiem by w łazni/ ípołu iie drapiecie/ Ale gdy wam záleią/ pewnie pomdleiecie. *RejWiz* 160v.

Szereg: »trzeć się i drapać« (1): potym wzaran do łaznie ízedłfzy: trzeć iie mocno y drapać *FalZioł* IV 16c.

a. *Nacinać sobie skórę na znak żałoby [dla kogo]* (1) : áni ich plákác będą/ nie będzie iię też nikt rzázać/ (*marg*) Albo drápác [*non se incident*] (–) áni łyśiny czynić dla nich. *BudBib Ier* 16/6.

2. *Szarpać się, bić się, kłócić się* (12) : ceperunt se trudere adinvicem alias drapacz et Caterina trusit Margaretam alias pvnala [!] nabrwk. *ZapMaz III G* 1512/156v; *RejWiz* 15v.

drapać się czym (1): *CzechEp* 326 *cf Zwrot*.

W porównaniu (3): Acz to drudzy názwáli dobrym záchowánieniem/ Ale pátrż gdy iie ípiją iáko bydło ná nim/ Iáko kotki iie drapią/ iáko świnié íkubą *RejWiz* 15v; Coż owo zá byefiádá kiedy iedni chrapią/ A drudzy iie pod ławą iáko świnié drapują. *RejWiz* 66; *ZYczliwość zazdrość rozne to łą ciotki/ Drapią iie záwždy iáko Márcá kotki. RejZwierc* 224.

Zwrot: »drapać się paznokciami« (1): Trudno lię z takimi rospierać/ ktorzy mowić y fluchąc niechcą/ prawdy ktora w o czy [!] kole. A ielzće trudnieyfa/ gdy lię drápác páznokcíami chcą y ná wylanie krwię vsiluią/ inftyguią y fołdruią *CzechEp* 326.

W przen [o co] (1): Kłięftwo Prufkie/ y Olbricht Kfiążę. O Tę fie Kokofz częfto/ Iáfrzabi drapáli *RejZwierz* 108v.

a. *Spierać się, kłócić się, walczyć słownie, prześladować się wzajemnie [z kim] (5):* ázafz też tho nie wielka rofkofz żyć w onym fwiętym á wdzięcznym pokoiu/ [...] Azafz fie lepiey drápác z ludźmi/ ázafz lepiey fwiátem mitrzężyć [!] *RejAp* 189; ábyfmy [...] kogo lżyli/ hánbili/ fromócili/ y z kim lię/ chociaźby y o chwałę Bożą fzło/ [...] drápác mieli. *CzechEp* 26, 27, 30, 92.

3. *W funkcji strony biernej: być szarpanym, targanym, być naruszonym (1):* Przywileie Kościoła Rzymfkiego [...] wieczne fá/ [...] náchylic lię mogą/ ále vpásć nigdy nie mogą: drápác lię mogą/ ále wyrwác lię nie mogą. *SkarJedn* 400.

Synonimy: **1.** *ocierać się, trzeć się; a.* *rzezać się; 2.* *szarpać się, targać się.*

Formacje współrdzenne: *podrapać się, zadrapać się.*

Cf **DRAPANIE SIĘ**